

Zpráva o stavu životního prostředí Evropy 1993

Jedním ze závěrů konference ministrů životního prostředí Evropy, která se konala ve dnech 21.-24. 6. 1991 na zámku Dobříš u Prahy byla potřeba vypracovat v roce 1993 první souhrnnou zprávu o stavu životního prostředí Evropy.

Zpráva o stavu životního prostředí Evropy 1993 (dále Zpráva 1993) by měla být podle závěrů dobříšské konference:

- nástrojem určení priorit pro řešení a nápravu ekologických škod a prevenci budoucích problémů;
- základem pro efektivní zavádění ekologické politiky a strategie;
- prostředkem informování veřejnosti o ekologických problémech a zvýšení ekologického povědomí obyvatelstva.

Ministerská konference požádala Komisi Evropského společenství (CEC) a Evropskou hospodářskou komisi OSN o jmenování výboru pro přípravu publikace, ve kterém by byli zástupci jednotlivých evropských států a příslušných mezinárodních organizací a o další organizaci přípravy Zprávy 93. V rámci CEC tím byla pověřena sekce pro přípravu publikace, ve kterém by byli zástupci jednotlivých evropských států a příslušných mezinárodních organizací a o další organizaci přípravy Zprávy 93. V rámci CEC tím byla pověřena sekce pro přípravu Evropské Environmentální Agentury (EEA - TF), pracující v rámci Generálního direktoriátu XI (DG - XI: životní prostředí, jaderná bezpečnost a civilní obrana).

V říjnu 1991 proběhlo v Bruselu plenární zasedání pro přípravu Zprávy 93, kterého se zúčastnili zástupci všech evropských zemí a příslušných mezinárodních organizací. Během setkání odsouhlasili složení přípravného výboru a hlavní témata.

Do přípravného výboru byli delegováni zástupci příslušných mezinárodních organizací - EHK OSN, OECD, Eurostat, WHO, Evropského parlamentu, UNEP, IUCN a dalších; přizvali i zástupce Česko-Slovenska jako pořadatele předešlého ministerského summitu (Ing. Beneš z Českého ekologického ústavu), zástupce Švýcarska jako pořadatele následujícího setkání, zástupce států, které budou po dobu přípravy Zprávy 93 předsedat Evropskému společenství a zástupce Norska. Všechny evropské země dostali za úkol

delegovat kontaktní osobu (za Česko-Slovensko autor článku).

Na říjnovém plenárním zasedání se dohodlo, že příprava Zprávy 93 by měla probíhat v pěti etapách:

- Základní sběr dat a informací;
- Zdůraznění vazby ekologie na ostatní obory;
- Modelování a scénáře budoucího vývoje životního prostředí Evropy;
- Naplnění práva veřejnosti na informace o stavu životního prostředí Evropy a konzultace s nevládními organizacemi;
- Určení závažných environmentálních problémů Evropy.

Zároveň se účastníci shodli na tom, že Zprávu 93 není možné v dobré kvalitě dohotovit dříve, než v druhé polovině roku 1993, s tím, že pro švýcarskou ministerskou konferenci koncem ledna 1993 bude zhotovena předběžná verze.

Přípravný výbor bude mít další setkání v prosinci 1992 a v únoru a květnu 93. Kromě toho se konalo v dubnu v Praze ve spolupráci s FVŽP a CEI/ČEÚ setkání kontaktních osob ze států střední a východní Evropy a v květnu v Bruselu setkání kontaktních osob zemí ES a států EFTA.

Příprava Zprávy 93 je financována z různých zdrojů, z financí ES, pro země PHARE byl schválen finanční příspěvek v celkové výši 1 milion ECU z prostředku PHARE - Regional.

Současná představa přípravného výboru o obsahu Zprávy 93:

- I. Úvodní odstavce o mandátu a účelu Zprávy 93, o současném stavu životního prostředí Evropy, o hlavních panevropských vztazích a o struktuře a historii přípravy Zprávy 93 (ca 10 stran);
- II. Fyzická a biogeografická základna Evropy (ca 20 stran);
- III. Stav a kvalita celoevropského životního prostředí (ca 160 stran):
 - A. Životní prostředí Evropy jako celku
 - B. Stav jednotlivých složek životního prostředí:
 - Vzduch
 - Voda

- Krajina

- Fyzikální pole

C. Živá příroda

- Ekosystémy

- Lidská společnost

IV. Životní prostředí a ekonomické aktivity (ca 40 stran):

A. Účinky činnosti člověka

B. Urbanizace a demografické změny

C. Ekonomické aktivity

V. Východiska celoevropských snah o zlepšení životního prostředí (ca 100 stran):

A. Hlavní panevropské zájmy na poli životního prostředí

B. Pohled do budoucna

VI. Podklady pro akce na celoevropské úrovni (ca 20 stran):

A. Dostupnost dat

B. Environmentální program pro Evropu

VII. Reference

Výsledná zpráva bude mít kromě předběžné verze pro ministerskou konferenci ve Švýcarsku několik podob. Předběžně se počítá s těmito formami:

• *Hlavní zpráva* (350 stran formátu A4).

Tato základní publikace bude obsahovat technickou zprávu na úrovni pochopitelné pro relativní laiky s hojným využíváním grafů, tabulek, nákrešů a fotografií k dokreslení situace. Měla by být napsána v odborném jazyce bez novinářského žargonu a zkratek. Publikace by měla být vytištěna v barvě. Bude určena především pro politiky, jejich poradce, pro zájemce o problematiku životního prostředí.

• *Přehledný souhrn*. Zhuštěný obsah hlavní zprávy se zaměřením na hlavní problémy v podobné grafické úpravě jako hlavní zpráva. Souhrn bude určen podobným osobám jako hlavní zpráva, v menší míře též čtenářům z dalších vlivných vrstev.

• *Verze pro širokou veřejnost*. Paperbacková verze ca 150 stran, psaná formou pochopitelnou pro laiky, cenově přístupná. Stručný statistický přehled pro veřejné knihovny (25-30 stran formátu A5/A6).

• *Atlas* (ca 100 map a satelitních snímků formátu velkého atlasu). Mapový doplněk hlavní zprávy. Uvažuje se vydat atlas také v počítačové formě na CD-ROMu.

• *Statistické kompendium*. Statistický doplněk hlavní zprávy.

Jiří Dlouhý